

A MAGYAR KÖNYVTÁR UJDONSÁGA

A MI HADERŐNK!*Most jelent meg!***AUSZTRIA
MAGYARORSZÁG
HADSEREGE**

IRTA PILCH JENO, HONVÉDŐRNAGY.

Tartalma:

Előszó. Bevezetés. Védőörvények.
A löllomány fedezése.
A fegyveres erő tagozása:
A csapatok.
Gyalogság.
Lovasság.
Tüzérség.
Tábori tüzérség.
Hegyi tüzérség.
Vártüzérség.
Lövészetes intézetek.
A tüzérségek összegezése.
Műszaki csapatok.
Az egészségügyi csapat.
Vonatsapat.
A háború:
Mozgósítás, fölvonulás.
A vezetés szervei.
A seregtettek.
Dandárok.

Ára
60
fillér

Hadosztályok:
A gyalog hadosztály.
A lovashadosztály.
Hadtestek.
A hadsereg.
A hadsereg-főparancsnokság.
Seregtettek a hegyi háborúban.
A háború lefolyása.
A hadijog.
A sebesültek és betegeket el-
lálása a háborúban.
A hadsereg élelmezése.
A hadtápkörlet és a tartalék-
intézetek.
A fegyveres erő munkálkodása a
békévek alatt.
Hadianyagok beszerzése.
Központi vezetés.
A kiképzés és oktatásügy.
Közigazgatási tevékenység.
A tényleges állományu tisztai és
tisztviselői kar.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.
Budapest, V., Andrásy-út 21. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

MAGYARHON ELSŐ, LEGHAGYOBB ÉS LEGJOBB NERVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan
stab. chronometer- és műórás, főtitkára
a remontoir ingóráknak
stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. javítások pontosan eszközöltenek.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.
Szerkesztő: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érde- az összes bérbeadó vadász-
kes vadászati fénykép-felvéte- területek árverésének idejét
leket közöl. Szakszerű cikkeit közli.
ismert íróink írják. Rovataiban
minden vadászati ügyben fel-
világosítást kap az olvasó és
előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

*Most jelent meg!***A FÉLKEZÜ EMBER
KÖNYVE**

IRTA GRÓF ZICHY GÉZA

Ára 2 K 80 f.

„Ez a könyv a szerencsétlenül járt
embereket meg fogja vigasztalni!”

Báró dr. Eiselsberg A. tanár.

Kapható minden könyvkereskedésben.

FRANKLIN-
TÁRSULAT
KIADÁSA.**MAGYAR TÖRVÉNYEK**

A Franklin-Társulat zsebkiadásai.

Az új bélyeg- és illetéktörvény
most jelent meg!

CIME:

**A TÖRVÉNYKEZÉSI
ILLETÉKEK**

Jegyzetekkel ellátta

Dr. UJLAKI JÓZSEF

budapesti ügyvéd.

E munka arra szoritkozik, hogy az egyes szakaszoknál fel-
tüntesse az új és a régi jog közötti eltéréseket. A könyv
szerzője tartózkodik az elméleti fejtegetésektől és épen ezért
könyvének nagy a gyakorlati értéke.

Ára kötve 1 korona 50 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése,
(Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz.
és minden hazai könyvkereskedésben.

6. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 7.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármeze-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.Egyes szám
ára 40 fillér.Előfizetési
feltételek:Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.A „Világkrónika”-val
negyedévenként 1 koronával
több.Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is esatolandó.

EGY HUSZÁREZRED GYALOGOS OSZTAGA UTON.

AZ ÉSZAKI HARCTÉRRŐL. — Balogh Rudolf, a harctérre kiküldött munkatársunk felvétele.

KÉT LEÁNY.

REGÉNY. IRTA SZEMERE GYÖRGY.

(Folytatás.)

IV. Sirva vigad a magyar.

A Bristol-étterem egyik sarokasztalánál különös emberpár ült egymással szemközt. Egy Damjanich-szakállú, sasorrú óriás, remekszabású frakkban, hatalmas havanna-szivart szíva s egy szatirképű szürke valaki, eszmásan, madzagszerű nyakkendővel, puha gallérjában. Tormássy Ottó gróf és Guszti.

Egyikük sem illett bele az elsőrendű budapesti étkező-helyiség miliójéba. A londoni Hotel Cecil s a kisvárdai Fekete kutya bizarr koalíciója volt a sarokasztal, a moc-tortue s a gulyáslevesé.

Ottó illetőleg Valér úr, a hat nyelven daráló főpincér azonnali kielégítette vendégei kíváncsiságát, de Gusztiról, a ki a Két Szerecseneknél szállott meg, nem tudott bővebb felvilágosítással szolgálni. Pedig az szinte még jobban izgatta a tarkamellényes, amfora-szoknyás kíváncsiságot, mint a hírből általánosan ismert tigris-vadász.

Hol szedte fel a világit, latifundiumos úr ezt a falusi-kántorszerű alakot, nagy göresös pipájával, a mi úgy okádta a füstöt, mint a koromtűzet a kigyúlt kémény. Micsoda viszonylatban lehet egymáshoz a két férfi, hogy tegezi egymást, mikor szemre legalább akkora különbség van közöttük, mint a Szent István-torony s a párdányi harangláb között. És mégis, mintha a harangláb tartaná magát többre, szinte konterfinterkednek a Szentistván-torony-nál! Ez beírta a Bálóné főzte haresás káposztával és túrososzával (igaz, hogy már igen kíváncsi lehetett eme nemzeti edelek ízére), amaz egy hatalmas langouste-tal küzködött, nem is igen küzködött, mert a kezejárása s villaforogtatási készsége a mellett szölt, hogy jól ismeri a tengeri rák eltüntetési művészetének fortélyait.

A vendégek nem mosolygották meg Guszti atyánkfát, mint ő várta, hanem megcsodálták. Buksi szürke fejére ráették a legenda-koszorút. Venezianer úr, a nyugalombavonult gyarmatári-nagykereskedő azt orrontotta róla, hogy alighanem azonos lesz ama Csomortányi gróffal, a ki harmincz évvel ezelőtt két rókát eresztett el London utcáin, másával a hegybük vágatva, gyerekekét átugratva, miglen Szent Pál templom kapuja előtt sikerült a hallali. Persze becsukták a gróft, de ez még nem lett volna baj, hanem hogy elgázolt egy iparkodó borkereskedőt. A derék üzletembernek nem történt ugyan különösebb baja, mert az eltört fellábiért (pedig az is összeért hamarosan) 100.000 sterlinggel kárpótták, a gróf mindazonáltal annyira szívére vette az esetet, hogy soha többé nem rendezett London utcáin róka-heczet, a helyett egyenesen Dengelegre utazott börtönéből s miután kevesellte, megszerzte az általános emberi igazságszolgáltatást a maga lelkiismerete speciális kódexéből: otthagya főúri kastélyát s egy közönséges medvebarlangba költözött.

Hát a barlangjából kicsalt dengelegi medve lehetett Guszti Venezianer úr szerint, senki más. Tagadhatatlan, hogy erre a foltévre elegendő okot szolgáltatott a tekintetes úr. Szempillantásra sem méltatta az étterem gondosan kifizetett közönségét, mintha ritkított levegő lett volna, úgy nézett keresztül az épen jelenlévő mindenható miniszterelnökön is. A csizmája csosszanása is azt hangoztatta, hogy különb-halandót nem ismer magánál...

Az Ottó gróf és társa körül támadt érdeklődést csakhamar egy újabb váltotta fel. Egy éltesebb, minden tekintetben kifogástalan társalkodónól követve, gazella-termetű, csodafehér hölgy lebbent be a terembe, csótáros paripaként rázva remekhajlású nyakán büszkélkedő csupamosolyi fejét. A mi ékszer szírpókát, csörgött rajta, megérthetett félmilliót. A törzsvendégek összesúgtak.

— A Velasquez! Az utólérhetetlen, a ki királyokon uralkodik...

— Ót percz múlva, midőn egy fiatalember lépett az étterembe, újabb suttogás.

— Morvay Edus... Lesz itt ma kalamajka reggelig...

Edus helyet foglalt a világhírű duenna asztalánál. Azzal az önérettel, a melylyel győztes hadvezérek átveszik meghódított tartományukat s a mi riktó ellentétben állott azzal a jószágos, gyermekes mosolyal, a mi merész gőgre szabott ajkát soha egy pillanatra sem hagyta el. Kegyesen köszöntötte barátnőjét, de minden fölsőbbeség póz nélkül. És mégis, mintha árnyékba került volna a dáma ragyogása a kiváltságos férfierő, előkelőség s fizikai szépség mellett.

Egyszeribe megenyhültek, elszéledtek a hódításhoz szokott nő követelő arcvonásai. Szemének foszforeszkáló bolygó lángja a szerelem csöndes, megnyugtató pásztortűzvévé nemesedett. Keeses szerénységgel hajolt a férfi arcához.

— Kezet sem fog velem, mon ami?

Edus tiszteletteljes csókot lehelt a nő ujjahegyére.

— Azt mondja, maga most egészen az enyém. Akkor miért foglajam el újra meg újra? A kézfogás közöttünk fölösleges banalitás.

A sennorita boldogan biccentett a fejével.

— A magáé vagyok s boha többé másé nem leszek, sem ezen a világon, sem a másikon.

— Ez a világ igen piciny, Juana, — jegyezte meg a férfi — talán képes betölteni ittidőzése idejére az emberi szívet, de a másik oly nagy, oly végtelen, ezer életet, százforma bűbajt ígér!... Ne kösse le magát Juana, ne tegyen könnyelmű fogadalmakat.

A kisasszonynak szinte könybe lábbadt a szeme. De erőt vett magán, mintha érezte volna, hogy a férfi megveti az érzélgést.

— Maga nem ismer engemet — bátorzkodott mégis megjegyezni — énnekem csak addig tart a másvilágom is, a meddig maga az enyém, ha elvesztem, megszűnik az örök lelkeim is.

— Kis gyerek! — kacagott Edus. — Úgy játszik a világegyetem csillagaival, mintha nem lennének nagyobbak, mint a milyeneknek azokat az emberi szem látja. Igéék, Juana — folytatta dévaj kedvében — akkor szeretem legjobban az ajkát, ha pezsgőbe buktatja, szinte csudálkozom, hogy igazgyöngyvé nem varázsolódik rajta az üres szénsavbuborék.

A nagy táncosnőnek kigyúlt az arca.

— Oh, mi szép az, a mit mond... Mindig új és mindig nagyszerű, senki a világon nem tud úgy beszélni, mint maga.

— Igéék, Juana, éljen az élet, az örökkévaló!

— A földi élet éljen! — kívánta Juana. — Mert ki tudja milyen lesz, a mi utána következik.

Kocczintottak. Meg nem felejtkezve magukról, előkelően illedelmesen.

Erre egy váratlan és szerföltt bizarr intermezzo következett.

Alig tette le Edus pezsgőspoharát, súlyos, goromba kezét érzett a vállán.

Most már mosolygott a közönség. A barlangjából kicsalt medvéje követte el a komikus merényletet. Edus hátrakapta fejét.

— Te vagy az Guszti? Hogy kerülsz ide? S azzal a magától értetődő nyugalommal, a mi a magyar fajt jellemzi, bemutatta a vidéki tekintetes urat a kissé zavarba jött párisi dámának.

Bezzeg nem árult el Guszti semmi zavart. Hátára görbítette pipatartó kezét, a másikat a szívére kanyarította.

— Ottóval vagyok, a ki ma érkezett meg Indiából. Csak azt akartam neked mondani, hogy ihatnál velünk vagy egy pohárra valót.

Edus hátranézett s fölfödözvén Ottó gróft a sarokban, barátságosan intett neki.

— Hallottam a jöveteléről, — mondta Gusztinak — egy pillanatra majd átmegegyek hozzátok.

Guszti atyafiságos bizalommal intve a csudálkozó táncosnőnek, visszacsoszogott régi helyére s megölelte, majd hogy meg nem csókolta a curacaós palackját. Tökéletes őszinteséggel élte a világát (mert hogy most úgy adódott), majd fog ő még vígan koplalni is, ha épen másmerre fordul a kerék...

Morvay ígéretéhez híven átlátogatott Ottóékhoz.

— Isten hozott, Ottó, idehozta a keleti nap forróságát az arcodon.

— Lesültem, de jutott a forróságból a lelkeimnek is.

— Képzelem... Az okkultisták, a transzcendentáliák profétái megantítottak a hitre.

— Azzal nem törődtem... Hallom ellenben, hogy te fanatikusa vagy a...

— Többhitnek — mondta Ottó helyett Edus. — Én így nevezem azt a rengeteg határt, a mit közönséges ember lelke sohasem lesz képes átolni, mert csak azt fogadja el valószínűságnak, a mit az őt érke brutálisan megmutat neki.

Ottó gróf csudálkozva hallgatta fiatal barátja szavait.

— Nem voltál te ilyen. Mióta adta rád magadat a bölcsekedésre?

— Mióta megismertem a világot és magamat.

— Mi a világ s mi a te értéked benne?

— A világ egy csöppnyi pocolyavíz s én az infuzorium vagyok a csöppben.

— Nem látszik meg rajtad, hogy megveted az életet.

— Nem vetem meg: elfogadom a legkisebb tétet is, mert tudom, hogy meghalozza a Jövő.

— Ezt nem egészen értem, — vallotta be a tigrisvadász — s menten új fordulatot adott a társalgásnak.

— Mikor jössz haza?

— Nem tudom. Lehet, hogy holnap, lehet, hogy soha.

A tigrisvadász megcsóválta fejét, a mi halk kacagásra birta a fiatal párdücsöt.

— Tudod, Ottó — magyarázta — ha niár gondolkozom, olyan problémát tűzök ki az eszemnek, a melylyel érdemes megbirkózni, az orrom hegye nem érdekel.

Ottó bólintott. Mélytízű szeme itéletet mondott fiatal barátja fejére: Vigyázz; az élet megtorolja lázadó könnyelműségedet, a melylyel az ő törvényeit semmibe sem veszed. Szóval csak ennyit mondott:

— Ha hazajössz, meglátogatlak.

Edus fejbólintással nyugtázta a bejelentett látogatást, majd barátja arcának szögzte dionagyágú szemét.

— Te megint Belényesen fogsz lakni?

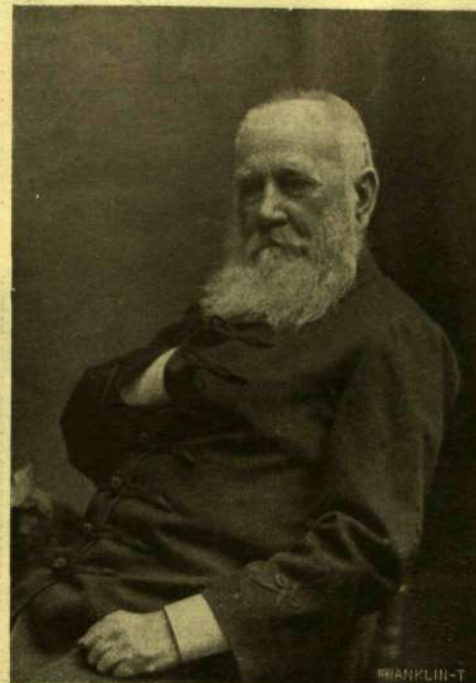
— Ott.

— Örökre ott maradsz?

A grófot kellemetlenül érintette a fölösleges faggatás.

— Valameddig fel nem mondanak nekem — mondta kénszeredetlen — vagy el nem pusztítja a kiskastélyt a tűz.

— Hosszú terminus mindakettő, — jegyezte meg Morvay szokatlanul mély hangon. — Ösztönös rosszalást, tiltakozást árult el a tekintete.

Erdélyi fényképe.

MADARÁSZ JÓZSEF ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ
101 ÉVES KORÁBAN ELHUNYT.

földi boldogságot Belényessyéknel találd fel, de — tette hozzá szinte kihívóan — miért menekültél akkor tőle hét évre a tigrisek közé?

Karminná vörösödött a tigrisvadász nap-sütötte arca. A fiatal ember belső világát firtató, szinte indiszkret modora zavarba hozta. Kutatta az okát, de nem találta meg. Pillanatig valamelyes távoli sejtjelem bizsergett a szíve táján, de azok után, a miket Edusról, Belényessyékéről, különösen Micziről Guszti beszélt neki, vissza kellett utasítania a rátolakodó gyanút.

— Annak egy olyan lélektani oka van, — magyarázta öntudatlanul lezökkentő hangon — a mi aligha érdekelhet tégedet.

Morvay, ha mit egyszer kimondott, sohasem bánta meg, a tapintatlanság vagy meggondolatlanlanság vádját szuverén göggel utasította vissza a saját lelkiismeretével, futólagos érzésével szemben is. Legföljebb csudálkozott rajta, ha hideg elmével lezserizott nyomából kiköszkentette különben fegyelmbe tört indulata. Most is csak mosolygott. Különösen, hogy magatartásának lélektani indítékát maga sem ismerte fel.

— Bocsáss meg Ottó, — s átnyújtotta kezét barátjának — nem tudom miért lafalyok én itt neked eféle zagvaságot. Rám jött, mint mellbetegre a köhögés... Ha meglátogatás — tette hozzá miközben felállott, hogy búcsúzza — bemutatlak szépi vendégemnek, a sennoritának, bizonyára érdekelni fogjátok egymást.

Kezet fogott Gusztival és Ottóval s visszautat asztalához.

— Tudja, kivel beszéltem most? — kérdezte a paradés spanyol hölgyet.

— Érdekes férfi... nem tudom.

— Egyike Magyarország leggazdagabb embereinek, majd bemutatom magának egyszer.

— Oh, minek? Jobb szeretem, ha egyedül vagyunk.

Edus megrázta a fejét.

— Maga nem pásztortleány, Juana, maga arra született, hogy letarolja az egész földi rőszamegét, egymagában, vetélytárs nélkül. Szeretném, ha azt az embert meghódítaná.

Oly frivol volt a férfi hangjának a csengése s a szavaiba burkolt intenezői annyira bántotta a leányt, hogy haragra lobbant.

— De miért? Miért?! — villant rá szenvedélyes szemével barátjára. — Talán vissza akar élni a gyöngésemmel? Titkos céljai alacsony eszközöknek tekint?

— Ah, — s mosolygott Edus — ne igyekezzél óriásokká felújítani a kicsinyiségeket, annál mi sem kómikusabb; mert a legnagyobb földi monstrum sem jelentékenyebb a mindenség arányaihoz mérten a gombostű fejenél.

A Saturnuszról nézve folytatta a bölcsekedést, egyformán atomnak látszik az Eiffel torony, a bacillus, Shakespeare tragédiája s a koldus éhsége. Mit boncolgatjuk a szavak értelmét,

mikor alapjában véve további elemzésre nem érdemes egy tizenkét kötetes világtörténelem is.

— Mit akar ezzel mondani?

— Azt, hogy ne kicsinyeskedjünk, de ne is ágaskodjunk. Minden mindegy.

— Nem értem.

— Az én szavamba — magyarázta ki magát Edus — ne sejtsem bele semmiféle hátsó gondolatot; az én szavam csak játék, mert a legnagyobb játékot követi: a természetet. Ne komolykodjunk, Juana, ne nagyképekűdjünk, játsszunk.

— Ez a moral insanity, — vágta a mélyes erkölcsi alapokon fölnevelt magyar nemes szemébe a sennorita, a ki oly ingovány talajra építette fel a sorsát, a melybe rendszerint minden földi étika belefelel.

— Ah miss, Juana, Juanita! — intette a leányt a színházi mama fegyelmre. — Ne tegye magát nevétségessé, szép gyermekem.

Edus teletöltötte e célra rendelt féltiteres korsóját pezsgővel s egy ásitás gyanús sóhaját leöntötte vele.

Juanita társalkodónéja felé fordult:

— Emlékszik-e Munitára, a cigány aszszonyra?

— Emlékszem.

— Tudja mit jósolt nekem?

— Sok badarságot jósolt, nem emlékszem.

— Azt olvasta ki a kezemből, hogy a saját tőrőmbé fogok beleesni, ha erős nem leszek.

— Nos és mit jelentesz ez? Mi a maga tőre, kedvesem?

— Az, a mivel hódítottam, egzisztenciákat pusztítottam el: a szerelem. El fogok pusztulni, madame.

Madame mosolygott. Nem hitt a leány őszinteségében. Meggyőződése volt, hogy a nagy komédiánál most is csak színészkedik.

Edust most már untatta a Juana féltékeny szívének lázongása.

— Akarja, hogy a lakásába kísérjem, Juana? Úgy is elígérkeztem a barátjaimnak.

— Nem, ne menj, kedves leszek — szeppent meg a leány.

Ott maradtak. Ottó gróf asztalt bontott és átintett Morvainak.

— Viszontlátásra!

Felkészülődött Guszti is s követte a nagy urat, szapora pislogással búcsúzva a sennoritától, a kinek porcellánserű s mégis élő szépsége láthataglag meghatotta őt. Még sohasem látott ilyen nőcsudát.

A közönség is széledezni kezdett.

Edus azon gondolkodott, mivel lehetne felkurbácsolni a megtört kedvhullámokat. Egy ötlete kerekedett. Pár sort írt egy névjegyre. Magához intette Valért.

— Vigyék ezt a Fiume kávéháza. Jöjjenek az urak, a hogy vannak, nincs ezermónia.

A pinezérfőnök hajlongva távozott, hogy teljesítse a parancsot.

Most megszólalt, (nem merte Edust irásközben zavarni) megszólalt a sennorita.

— Társaságot hí? — kérdezte sejtelmét követve — Oh, mint örülök! — mondta mesteri képmutatással elnyomva bosszúságát, mert mindenáron kedvében akart járnai nagyszerűen szeszélyes lovagjának.

— Igen, be fogom magának mutatni a barátjaimat... Meg fogja látni, hogy nem Spanyolország a letört grandok igazi hazája, hanem Budapest.

— Letört grandok?... — hagyta helyben Edus, — vagy ha jobban tetszik: des marquis decavés, bretlin ugráló lordok, croupiekká sülyedt bojárak, tous ce que vous voulez. De urak — tette hozzá, — nem fizetnek, mert nem tudnak, nem sietnek, mert a lábuk inarogott és semmin sem csudálkoznak, mert nem ismernek maguknál külön lényeket.

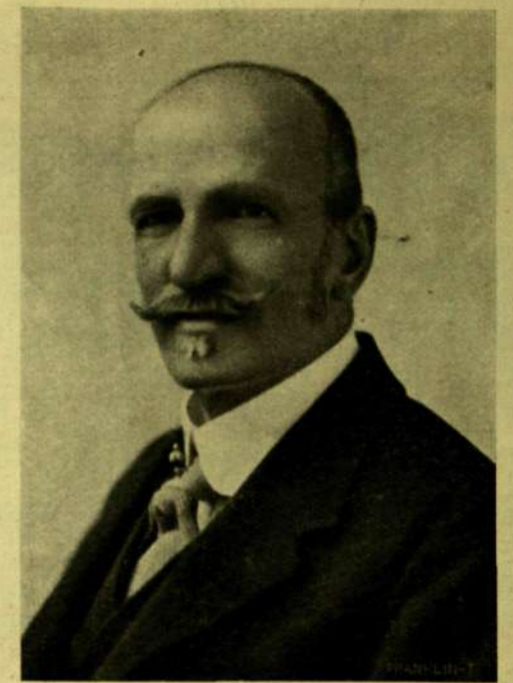
— Ah, des bohémes! — vélte a leány.

— Úgy is jól van, — mondta a férfi — cigányok, a kik mindig a más nótáját húzzák, sohasem a magukét; bolond fejedelmek, a kik Nyomorországon uralkodnak, de akkora fenéggel, mint a muszkák czarja a maga birodalmán.

— Ah, kíváncsi vagyok!

— Jól fog mulatni, ígérem...

Folytatás valna Edus, de ismét megfogták a vállát.

Hollenser László fényképe.

SZEBENY ANTAL, BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS I. KERÜLETÉNEK MOST ELHUNYT ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐJE.

— És ismét Guszti volt. A tekintetes úr olyan óvatosan lopta be az asztalt, mint a verébleső macska. Senki se hallotta nyersbőr eszímája kopogó nyívását, egyszerre csak ott volt, mintha hókusz-pókusszal varázsolták volna oda.

— Te kaparászol a hátamon, Guszti? Honnan pottyantál megint ide?

— Lefektettem Ottót, de magam még nem vagyok álmos.

— Ergo?

— Ergo hozzátok szeretnék szegődni.

Nohát ez már olyan komikus volt, hogy Edus szívből elkacagta magát.

— Jó, de hogy fogsz bennünket mulatolni, — tréfálkozott a pipás úrral, — mikor egy szót sem vallasz francziául?

— Mulatni akarok én, — jelentette ki Guszti holtkomolyan, — nem mulattatni. Aztán meg — jegyezte meg mellesleg — nem is igaz, hogy szót sem tudok francziául... Zsó vu pri, madam, — szölt oda Juanának s annak egy keeses bölntása után szonika helyet foglalt az asztalnál.

— Bravo, Guszti, ember vagy a talpadon! — dicsérte meg Edus, aztán elmondta a hölgyeknek a Guszti élettörténetét és természetrajzi leírását. Csillagolt a humorra, esgett a hölgyek kacajja, mint a kristály üvegek.

Ezek most alighanem rajtam mulatnak — vélte a tekintetes úr s a helyett, hogy boszankodott volna, kevélyen kihúzta magát.

A társalkodóné kedveskedni akart vele s egy pár német szót dobott neki oda.

— Zi spreken dajes? — örvendezett Guszti — Akkor gut iszt, vir verden cuzámen mulatiren.

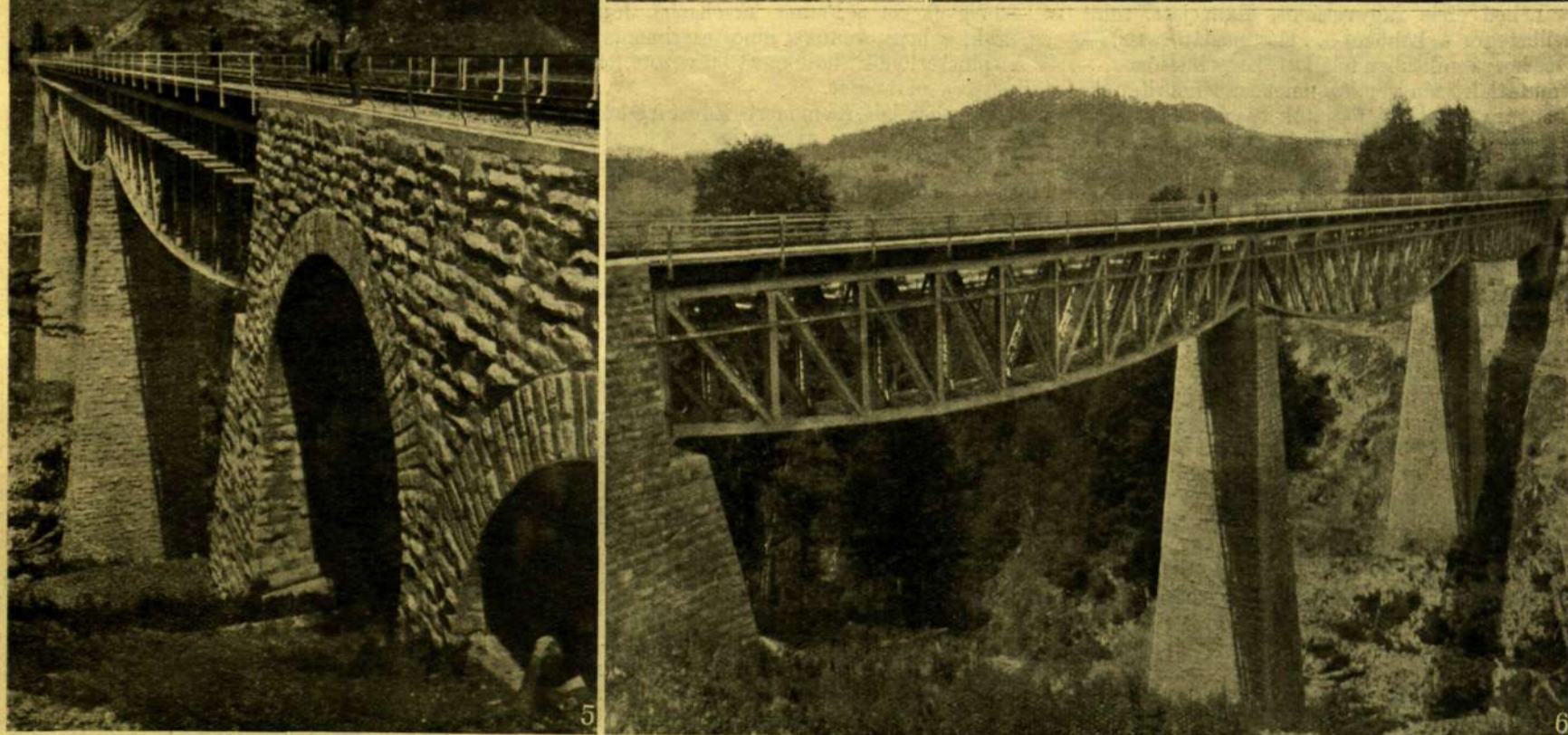
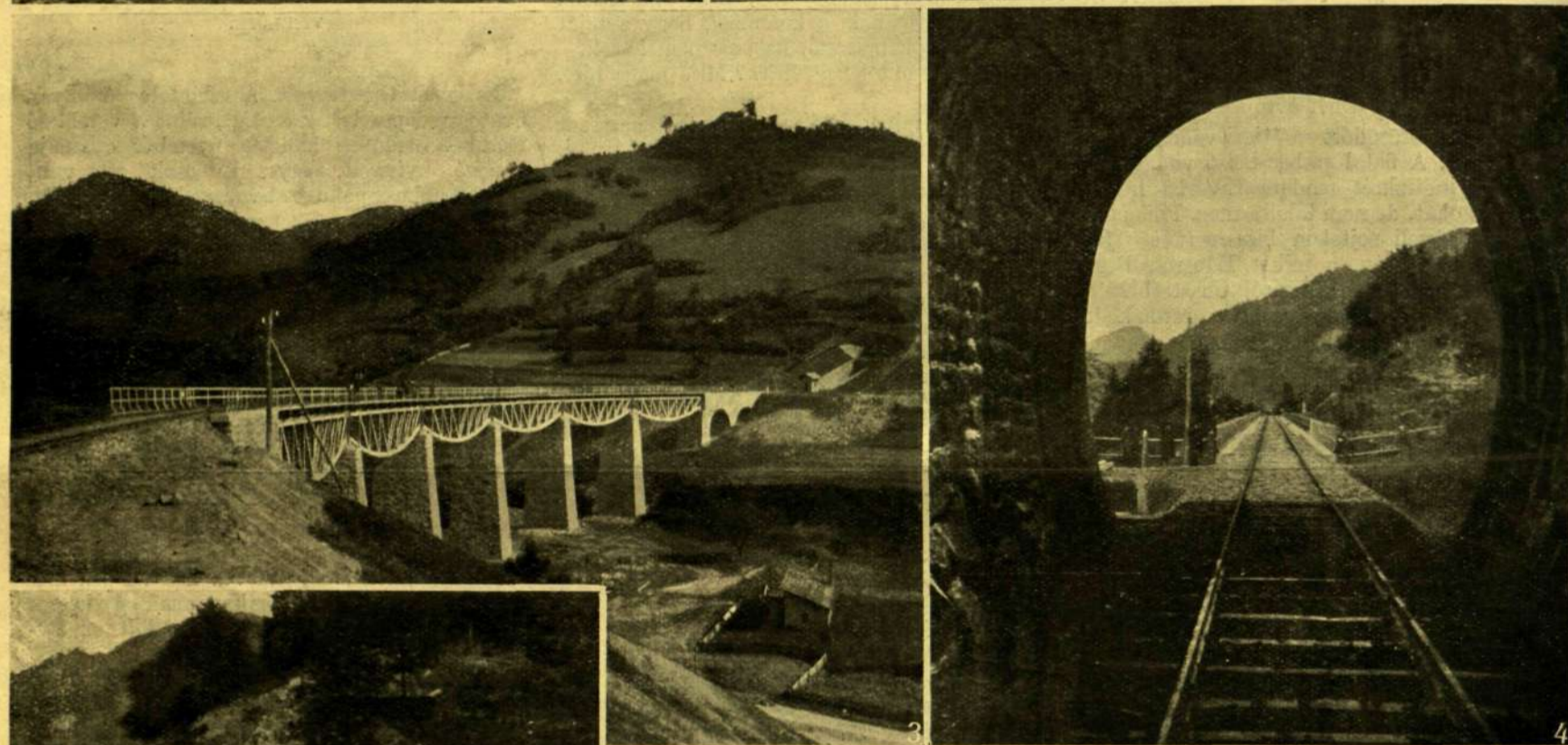
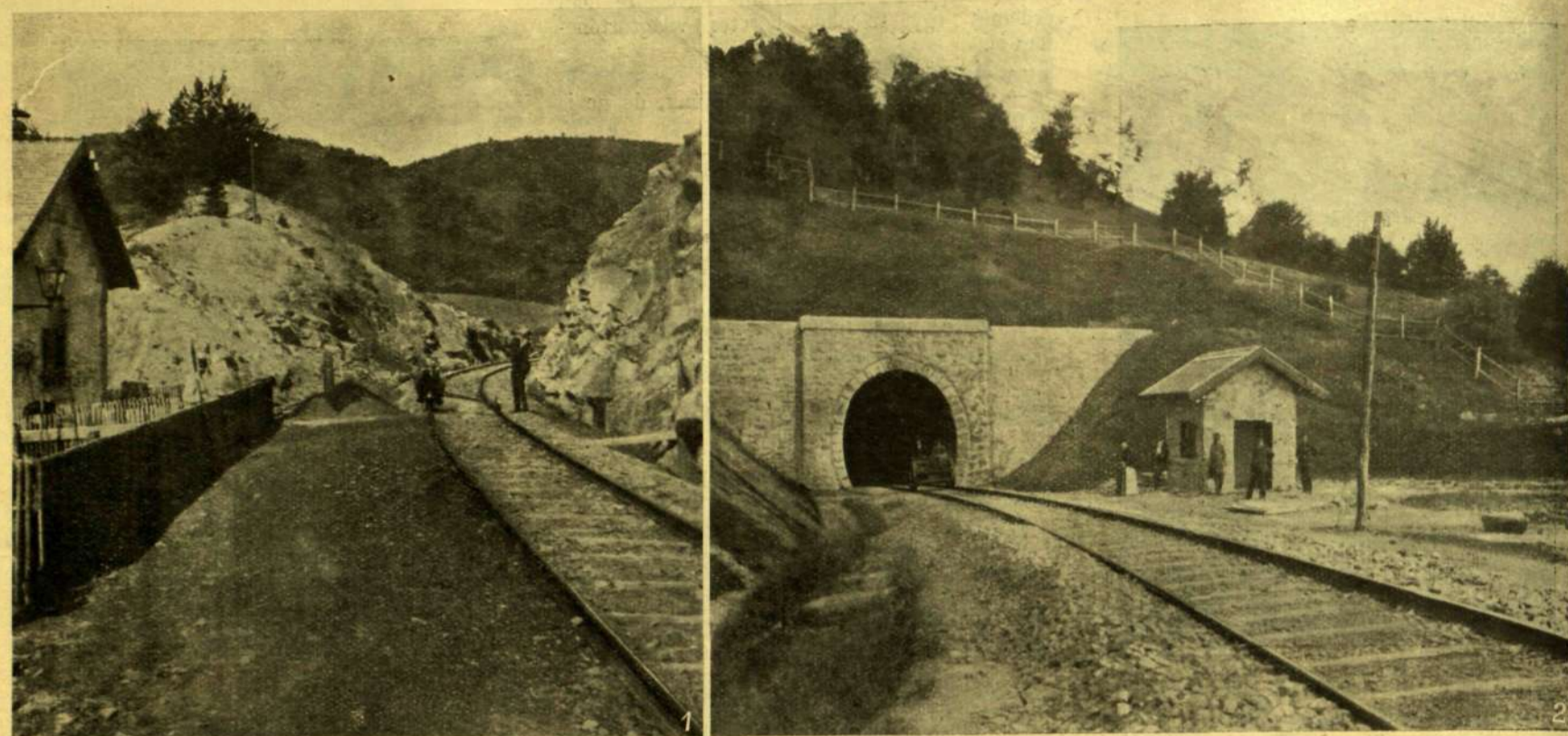
— Schön, schön, — biztatta az öreges, de még mindig mutatós hölgy, a ki maga is csak törte a német szót.

Guszti legföljebb ötvenet tudott belőle, de azért mindent érthetően ki tudott fejezni a maga lajbizsebben elférő szókincsével, a hezagokat egyszerűen arczjátékkal s kézmozdulatokkal pótolta. A hölgyek persze kacagták, a miért ő csöppet sem haragudott.

— Lakken zi mik nur auz! — biztatta a dámákat. — Di spaczsz musz hupfen, vauj zi nikt spaieren vajz. (A verébnek muszáj ugrálnia, mert nem tud lépni.)

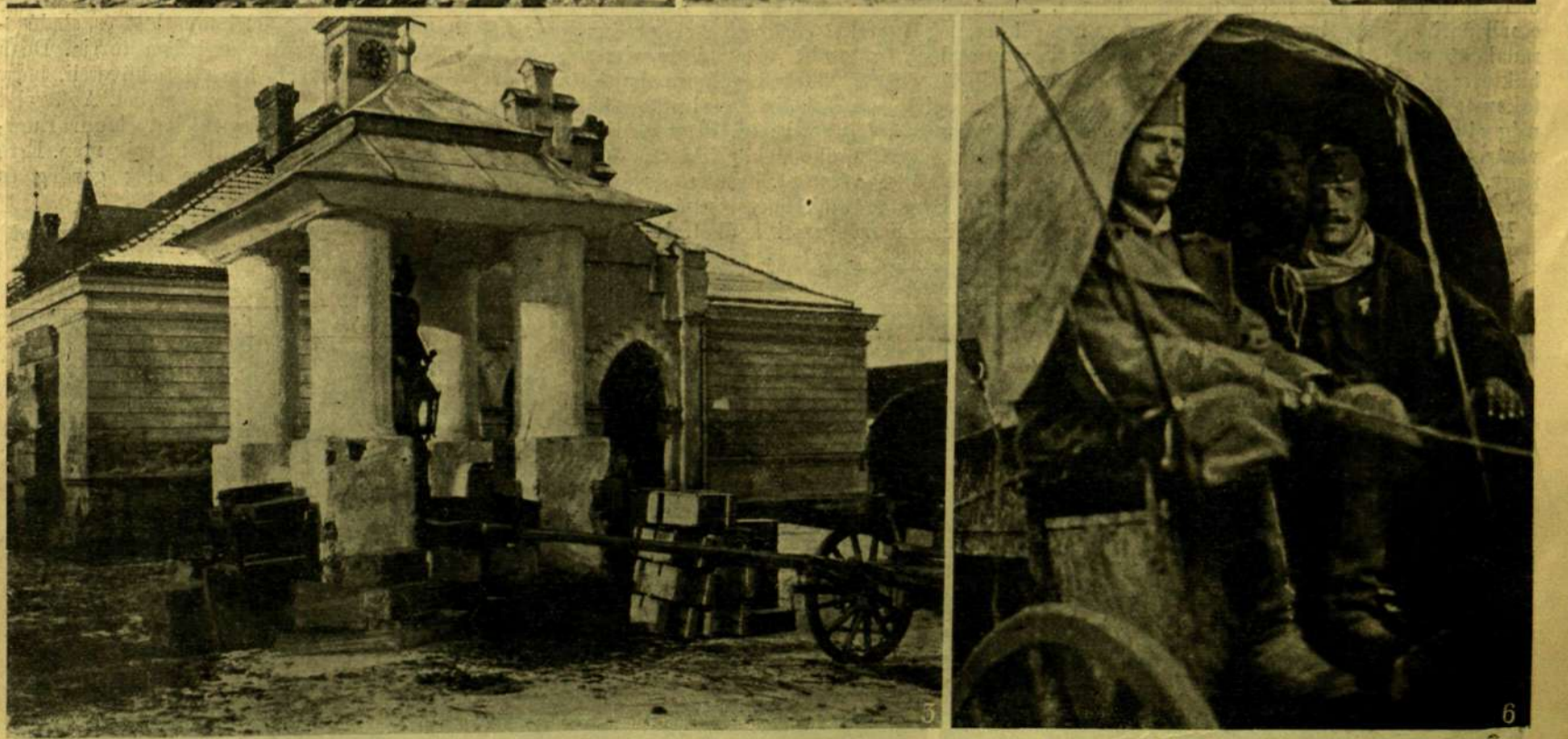
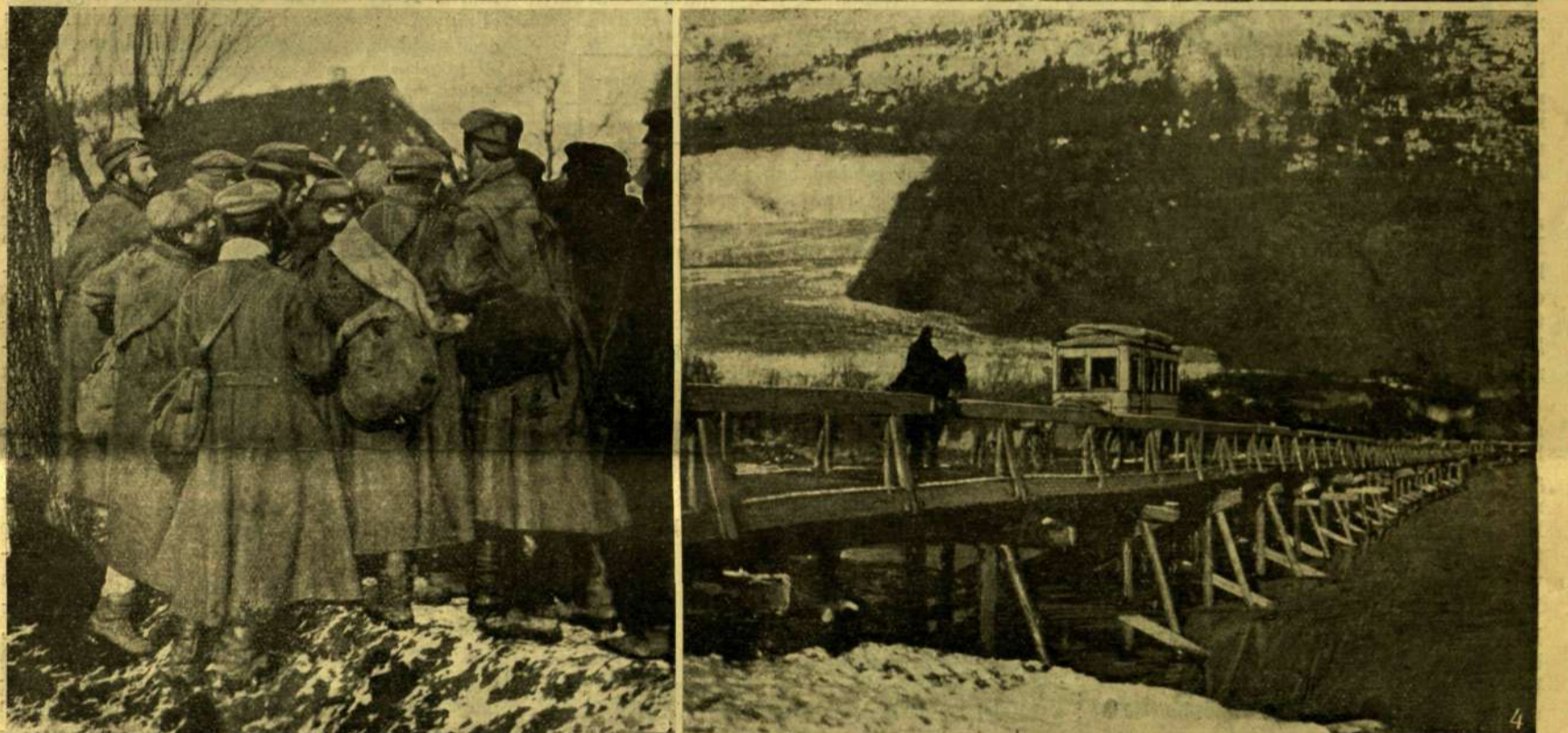
Pár percz múlva, éjféljában megérkeztek az Edus barátjai. Valami sajtászerű nehéz s mégis üdítő levegőt hoztak magukkal, dohos avarillatot, a mit kétszeres mohósággal szí magába a tudó. Juana érdeklődéssel kísérte pattogó felvonulásukat, szinte színpadiasan tökéletes mozgataikat elhelyezkedésüket. Egyetlen szépségihát nem tudott felfedezni nemes-tartású testük plasztikájában...

(Folytatása következik.)

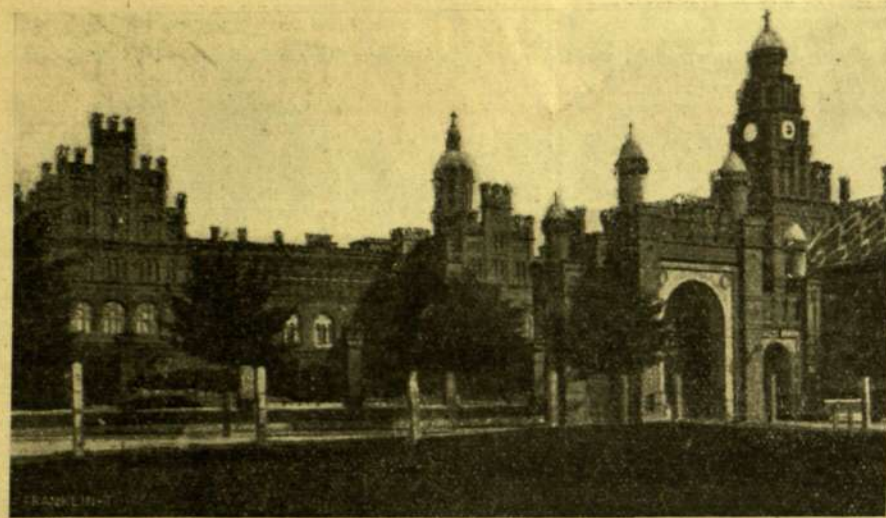
1. Határhelyi bevágás Fenyvesvölgyénél. — 2. A szűzhegyi alagút bejárata. — 3. Völgyáthidalás Hajasad és Tüzhegy állomások között (alatta az Ung folyó és az uzsoki szorosba vezető országút.) — 4. Alagút Csorbadomb és Uzsok állomás között. — 5. Völgyáthidalás Csorbadomb és Uzsok között. — 6. Völgyáthidalás Csorbadombnál.

A NAGYBEREZNA-UZSOKI VASÚTVONALRÓL, A HOL A LEGUTÓBBI KÁRPÁTI HARCZÓR FOLYTAK. — Neubold Kornál amatőr felvételei.

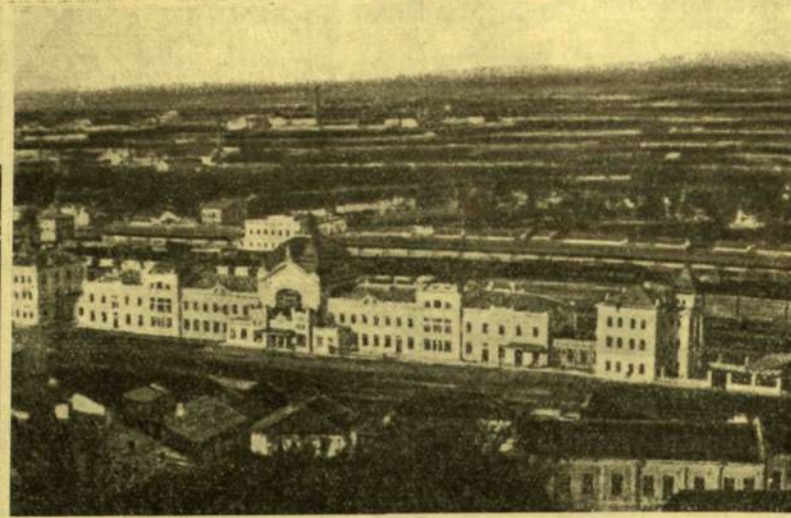

1. Gyalogság átvonulása egy galicziai városon. — 2. Hídor a Dunajecznél egy felfordított orosz szekérből rögtönzött örbódében. — 3. Ép most elfogott oroszok tolnak a kenyérgyőztésnél. — 4. Hidasaink által készített ideiglenes híd. — 5. Tüzérségi löszertár egy galicziai város főterén. — 6. Három jó bajtárs.

AZ ÉSZAKI HARCOZTÉRRŐL. — Balogh Badolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei.

AZ ÉRSEKI PALOTA.

A PÁLYAUDVAR.

CSERNOVICZI KÉPEK.

HÁBORÚS HULLÁMOK.

— Nemzet-vásár. —

Portugáliában igen nagy szállítási nehézségei támadtak a cözvezető köztársasági kormány-
nak, a mely eladott, de liferálni nem tud, mert
az áru megbokrosodott és nem engedte magát
behajózni. Ha a katonai forradalom győzelmé-
ről szóló hírek véglegesnek bizonyulnak, a kor-
mány bele is bukott az üzletbe és ha az utód
nem lesz hajlandó a kötelezettségét átvállalni,
Anglia jogászai törhetik a fejüket, a mig meg-
találják az illetékes bíróságot a veszendőbe
ment súlyos font sterlingek visszapörlesztésére.
Mert nyilvánvaló: Anglia megkötötte az ügy-
letet a portugál kormánnyal a portugál had-
erő szállítására, bizonyos, hogy nem tekintély-
telen előleget is folyósított a harci felszerelés
költségeire: de az áru, a mit eladtak, se meg
nem érkezett, se föl nem adatott.

A katonák még mielőtt megérkeztek volna
a vágóhidra, már a hajóhidra se voltak haj-
landók rálépni. Megtagadták az engedelmessé-
get. Megfordultak és visszatértek a kaszár-
nyákba. A tisztjeik pedig leoldották a kardju-
kat és a kormány lába elé dobták. Kijelentet-
ték, hogy az angol királyért nem hajlandók
verekedni, még kevésbé meghalni.

Miesoda irányzat, ezél és fölfogás győzött
Lissabonban az új forradalom által Castró tá-
bornok diktatúrájával: Portugália nemzeti föl-
háborodása-e, a mely nem engedi pénzért eladni
a fiait, vagy Anglia üzleti fölháborodása-e, a
mely nem engedi veszendőbe menni a pénzt,
e pillanatban még homályos. De hogy a for-
radalmat mi okozta, a bukott kormányt mi
buktatta meg, az kétségtelen. Egy nemzet til-
takozott az ellen, hogy: ha még oly kicsiny,
még oly gyöngé és még oly szegény is, mint
vásári áru eladassék egy másiknak, a mely
nagy, hatalmas és gazdag. Hogy angol aran-
nyért portugál vért lehessen vásárolni.

Megriadni az ilyen üzleten van okunk, cso-

dálkozni nincsen. Nem az első, se a természe-
tében, se abban, hogy — nem akar, vagy ne-
hezen tud sikerülni. Az angol lapok hirdetés-
ben toboroznak katonákat, de ez csak különös
és kicsi dolog. De nézzünk az entente akárme-
lyik nagyhatalmának a kapujára, mindeniken
ott lóg a czédula:

Itt nemzetek háborús használatra a leg-
nagyobb áron megvételnek. Ügynökei-
ket házhoz küldjük.

Az üzem egyáltalában nem folyik titokban.
Franciaország Japánra alkuszik. Pichon, Cle-
menceau, Hervé nap-nap után hirdetik és han-
goztatják, hogy négyszázezer japán katonát
kell vásárolni a mikádótól. Az alkunak meg
kellett indulnia, mert nemcsak a portékáról
tudunk, hanem arról is, mennyit követelnek
érte. Indokina és pénzben négy milliárd. —
Rettenetesen drága! — Szörnyűködnek az amúgy
is megviselt francia tókések. — De Francia-
ország még drágább. Franciaország mindent
megért! — Ieléli a hazafias Clemencau. Hanno-
teaux pedig így szól: — Alkudni lehet, de az
üzletet föltétlenül meg kell csinálni!

Az egyik orosz félhivatalos lap, a Rjecs a
következő fájdalmas sorokat írja:

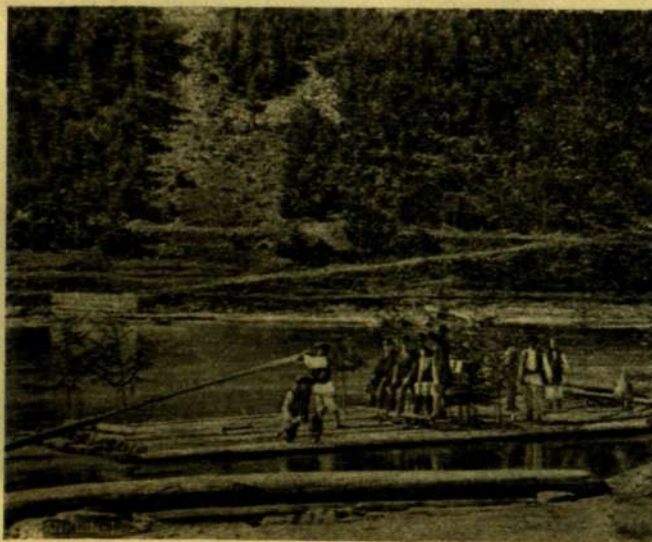
— Ne áltassuk magunkat: Románia nem a
mienk. Elvesztettük. Pedig éveken át millió-
kat költöttünk ott és most mind az a sok
százezer arany elveszett.

De más a vesztegetés és más a vétel. Más
a lélekvásárlás és más a vérvásárlás. Az az
agitációnak egy erkölcstelen módszere, hogy
formailag korrekt eredményeket produkáljon.
Ez a legirtózatosabb üzlet a hatalmasokkal
azok testére, a kiket vágóhidra hajthatnak.
Lissabonban és Tokióban a legfölső hatalom
birtokosaival folyt az alku, hogy eladják azo-
kat, a kiken uralkodnak. Erkölesi és fizikai
egyénségüket egyaránt. Erkölesi egyénségüket
azzal, hogy esküjüket megszegésére és hazájuk
megrablására kényszerítik őket. Mert a katona

arra esküdött meg, hogy a hazájáért él és hal.
Minden portugál katona, a ki Angháért megy
a háborúba, Portugáliát fosztja meg egy kato-
nától, egy szívtől, egy élettől, holott ezt a
katonát, ezt a szívet, ezt az életet neki es-
küdté. Hogy maradt-e még ennek elég, ha ő
elhagyta is: ez a kérdés nagyon cinikus és
czéda ahhoz, semhogy fölvehető lenne. Senki
se fölösleges saját magának. Mindenkinek tö-
kéletes *capitis diminutio*, teljes megsemmisü-
lés, ha hazája katonájából idegen nép eladott
fegyveres rabszolgájává hanyatlik. Angliának
több katonája van, mint Portugáliának és
Oroszországnak több, mint Japánnak. Hogyan
lehet tehát fölösleges a saját hazájának, mikor
égetően szükséges a számosabb idegennek?
Hiszen abban a pillanatban, mikor a katoná-
ját beállította az idegen, harczoló cszlopba, a
semleges állam maga is beállt hadviselő állam-
nak. Jogásznyelven szólva, ez: *minösített ön-
gyujtogatás*. A legalávalóbb büncselekedetek
egyike.

Mi lesz a japán üzlet vége: létrejön-e vagy
végleg meghusul, nem tudjuk. Végre is: Japán
nem Európa, bizonyos erkölesi fölfogással való
szolidaritásra nincs kötelezve. E tanulékony
nép sok technikai ismeretet sajátított el, de
Japánban ma is halállal bünhődik, a ki a mi-
kádó arczába mer nézni, mikor ez az utczán
végighajtat és *Nogi* generális erkölesi köte-
lességének tartotta, hogy harakirit kövessen el,
mikor Mutsu-Hitó császár meghalt. Ennek nem
ötszáz, hanem csak öt esztendeje. De Portu-
gália, Európa legnyugatibb esücskén, modern
állam, sőt köztársaság. Nagyon szegény, na-
gyon megviselt, zilált, lehanyatlott és eladósó-
dott. Anglia egészen a zsebében tartja. De a
londoni Shylok mégis hasztalan követeli, hogy
kivájon egy darab húst a testéből. Az üzlet
nem perfektuálható. Nemzeteket eladni Euró-
pában még lehet: de szállítani már nem. Erre
a műveletre még Anglia se elég gazdag és
Portugália se elég szegény.

Szöllösi Zsigmond.

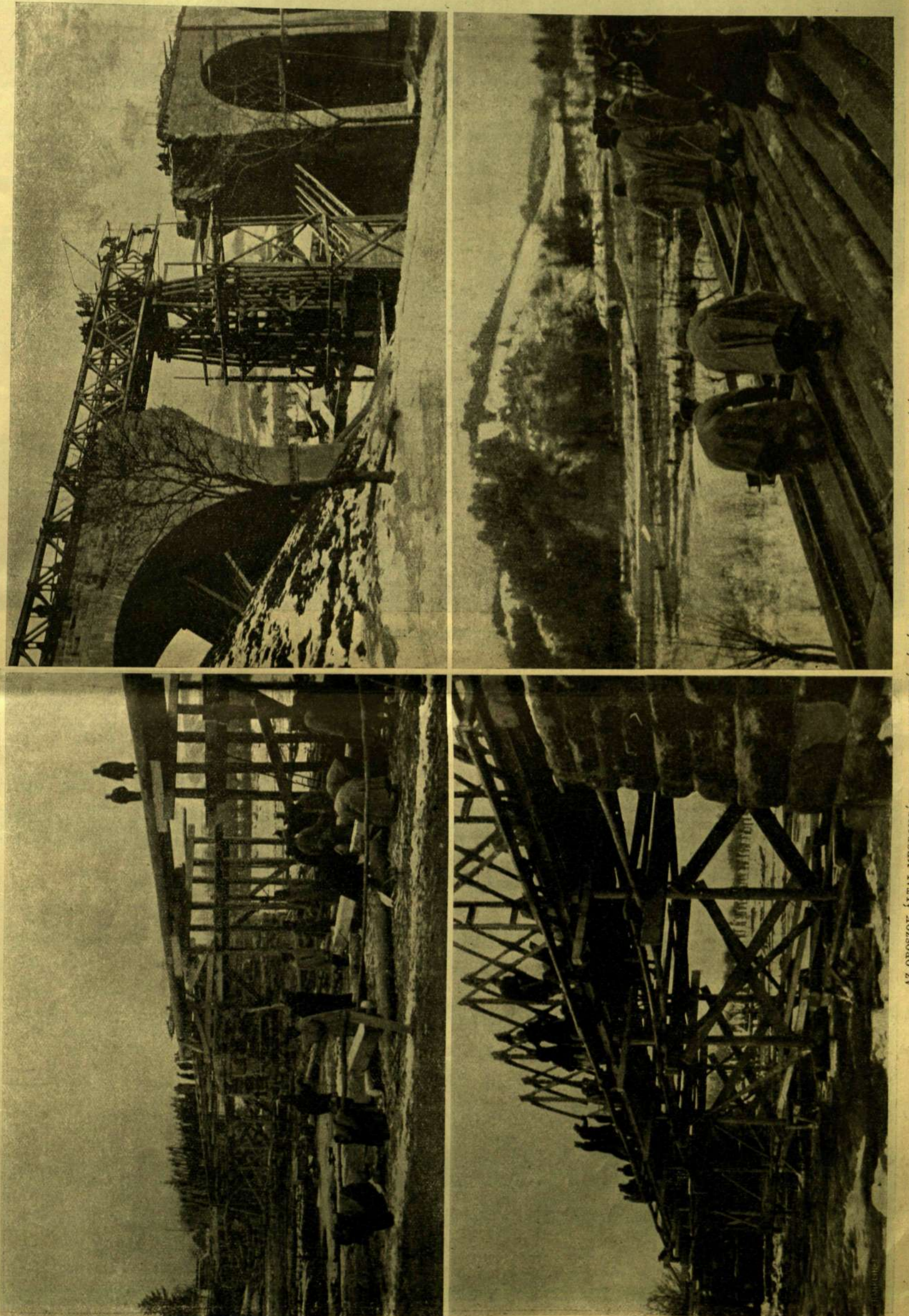

TUTAJOSOK AZ ARANYOS-BESZTERCZÉN.

JAKOBÉNI VASÚTI ÁLLOMÁSA.

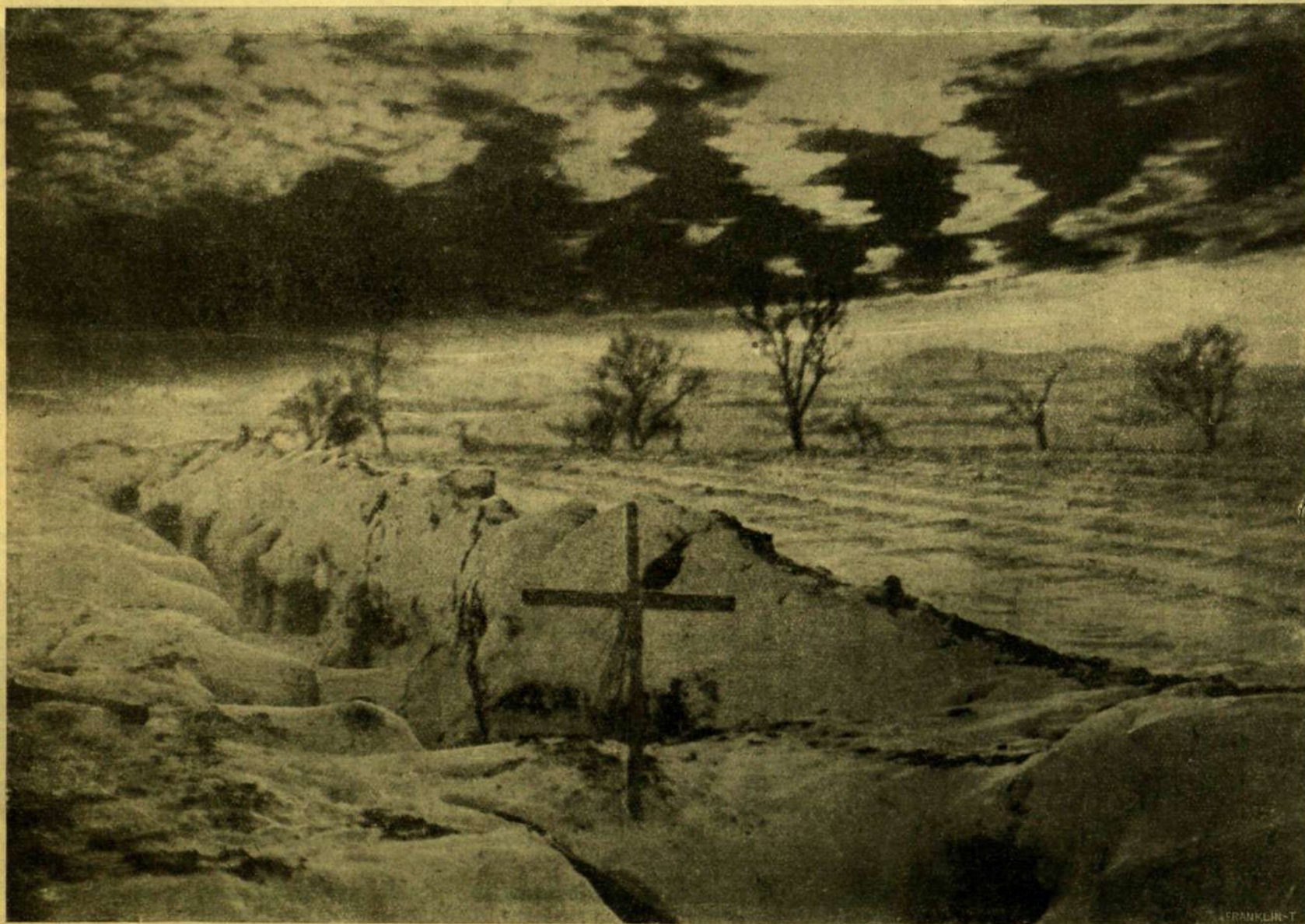
A BUKOVINAI HARCZOK SZINHELYÉRŐL.

AZ OROSZOK ÁLTAL MEGRONGÁLT HIDAKAT HELYREÁLLÍTVÁK S A HOL SZÜKSÉGES, ÚJ HIDAKAT ÉPÍTENEK. HIDÁSZAINK MUNKÁBAN. — Babóci Balogh, a harsztárré kiküldött munkás, kerek fölveselő.

TÁBORI TŰZÉRSÉG UTON.

A NÉMETEK ÁLTAL ELFOGLALT OROSZ LŐVÉSZÁRKOK GALICZIÁBAN.

AZ ÉSZAKI HARCOZTÉRRŐL. — Balogh Rudolf, a harcostérre kiküldött munkatársunk felvételei.

TÁBORI TŰZÉRŰTEG.

NÉMET LŐVÉSZÁRKOK GALICZIÁBAN.

AZ ÉSZAKI HARCOZTÉRRŐL. — Balogh Rudolf, a harcostérre kiküldött munkatársunk felvételei.

A NEMZETI SZÍNHÁZ UJRA MEGNYILT.

A Nemzeti Színház is végre valahára megnyitotta kapuját, a mely a háború kitörése óta zárva volt. Nehezen érthető, hogy miért csak most. Hiszen a mi fővárosunkat nem fenyegette ellenséges invázió, mint Páris; azt sem lehet mondani, hogy a közönség a háború izgalmaiban elidegenedett volna a színházaktól, a Vigaszínház, a Király-színház, majd valamivel később a Magyar Színház, melyek részben már kezdettől fogva folytatták játékukat, nem panaszkodhatnak a közönség érdeklődésének hiánya miatt. Az a szinte lavina-szerű tömeges érdeklődés pedig, a melyet a közönség minden rétege a zenei előadások s különösen a filharmonikusoknak a Népoperaiban tartott hangversenyei iránt tanusít, — inkább arra vall, hogy az emberekben ég a vágy, legalább pillanatokra felszabadítani lelküket a háború nyomása alól, a művészethez fordulni, hogy kapcsolódhassék a szomorúság, a gondok, az aggodalmak izalmából. A népek mai hangulata épen a magasabb stílus művészetnek lehet kedvező. Az a publikum, a mely ezrivel tódul Beethoven meghallgatására, bizonyára szívesen hallgatja Shakespearet is, a mely ujjongani tud Wagner ritmusain, örömmel fogadja magába Goethét és elmenne Katona, Vörösmarty, Madách meghallgatására is. A művészet a legjobb búfelejtő és gondfűző s a mai ember megszokta, szinte a szervezete is megkívánja, hogy élete szorongatásaitaiban vigasztalásához forduljon. Valóban, el lehet mondani, hogy egyetlen komoly okot sem lehetett felhozni a mellett, hogy a Nemzeti Színház ne tartson előadásokat s minden ok a mellett szól, hogy igenis tartson előadásokat. Szébbnek, stílusosabbnak találtuk volna, ha a színház kezdettől fogva a *la séance se continue* álláspontjára állott volna. A színészeknek is tudtukkal ez volt a véleménye, ők keservesen érezték a kényszerű télettség nyomását és szegényletes terhét.

Epen a Nemzeti Színház volt ebben a legkedvezőbb helyzetben, — sokkal kedvezőbbben, mint bármely más színház. Nincs annyira függővé téve az újdonságotól, klasszikai jellege megengedi, hogy száz meg száz újdonságot találjon a világirodalomban, olyan darabokat, a melyek méltók a mi komoly időkhöz s klasszikai stílusa, az, a mi ma is legfőbb ereje és

mintegy kiváltsága minden más színházzal szemben, módot ad neki arra, hogy ezeket az örökbecsű darabokat jól is adhassa. Modern darabot, vígjátékot és komoly drámát ép oly jól, nem egyszer sokkal jobban is tudnak játszani más színházakban is, — az úgynevezett klasszikai stílusban a Nemzeti Színháznak kiváltsága van: színészei bele vannak tanulva, apparátusa kész és bármely pillanatban akcióképes és ilyen előadásainak megvan a maga közönsége is. Még azt sem lehet mondani, hogy a költségtől kell félni, — a legtöbb régi becses darab sokkal kevesebb költséggel játszható, a színház meglévő kellékeinek felhasználásával, mint az új, modern darabok s a kik megszokták saját háztartásunkban a fokozott takarékoskagot, szívesen elnézzük a színháznak a takarékoskagot, szívesen elnézzük a színháznak is, ha kevesebb külső díszszel lép fel s e helyett inkább számol kissé a közönség takarékoskodásával és leszállítja a helyárait. Talán úgy járhat ezzel, mint a filharmonikusok: a mit veszít az egyes jegyek alacsonyabb árával, megnyeri a kereslet tömegével.

De hát végre, mégis csak megnyitott a színház s most már elfeledhetjük az ellenvetéseket, a melyeket zárvatartása ellen támaszthatunk. A megnyitás bizonyos ünnepélyességgel ment: az ünnepi előadások módja szerint különböző klasszikus darabok egyes részleteiből állott, a melyekben a színház erőinek java-része mutatkozott be, ünnepi hangulatu közönség előtt. Együttal az igazgatóság programot is adott játékkendőjére vonatkozólag.

Ezt a programot nagyjában és egészében helyeselhetjük mindenki. A színház, nem állván rendelkezésére a szokásos külföldi és magyar újdonságok — a drámairók termelését természetesen megbénította a háború s a kiknek még előtte való időből vannak kész munkái, érthető okokból várnak velük a normális állapotok helyreállításáig — a mult felé fordul s azt adja, a mit a mai körülmények közt adhat. Mindenki csak meggyezik abban, hogy a háború ránk nézve nem jelenthet bojkottot Shakespeare, Molière, s a francia vagy angol irodalom más nagy költői ellen. Ebben a mi kulturánk — a németeké is — különbnek bizonyult a franciaikénál: nálunk nincs az a gyermekes 'gyűlölködés', a mely le akarja tagadni a velünk most ellenséges nemzetek kultur-értékét s az ellenséges érület nem terjed ki a tudomány s a művészet mezőire. A há-

borút nálunk elvágják a mi vitéz katonáink, semmi szükség arra nincs, hogy háborút viseljünk Shakespeare és Molière ellen. Viszont azonban nem ártott volna kissé több teret engedni a német drámának: szívesen vettük volna Goethe néhány darabját, Schiller valamely rég nem látott munkáját vagy Kleistot, a ki nálunk a mai zsemzedék előtt jóformán teljesen ismeretlen. A német szellem a dráma terén még nem találta meg annyira adequat és sajátképen szinpadit kifejeződését, mint a francia, de a német dráma multjában sok olyan érték van, a mit a magunk hasznára lehetne gyümölcsöztetni, a németeknek olyannyira kedvező mai erkölcsi és szellemi milieü közegett, a milyen még sohasem volt és nem is egyhamar lesz.

Régi magyar darabok dolgában is volna egy s más kívánni valónk. Különösen Vörösmarty ajánlások az igazgatóságunk újra figyelmébe. Gyönyörű kísérletezési alkalmat adna a színháznak e nagy költőnk: lehet-e s mit lehetne, milyen formában feleleveníteni belőle s az ilyen kísérletezésre az időt most nagyon alkalmasnak is tartjuk. Nagy mulasztásnak tartjuk, hogy Vörösmartyt jóformán teljesen mellőzi a színház, a *Csongor és Tündé*-t évek óta ígérgeti, de egyéb műveire nem is gondol. Kassza-sikerüket bizonyára nem várhat tőlük, de művészetének becsületet szerezne vele. Kissé gondos kutatás, az előadás módjainak művészi értékü mérlegelése rávezethetné arra is, hogy a darabok fogvatékain keresztül is megmutathassa szépségeiket.

A mód, a hogy a programot összeállították, mindenesetre arra vall, hogy a színház tudja, mi a kötelessége a mai komoly időben; nem a szórakoztatást keresi, hanem a művészi és erkölcsi fölemelkedést. Nagyobbára a világirodalom nagy és örök műveiből szándékszik összeállítani műsorát s közben modern magyar írók régebbi műveiből is előad néhányat, gondos válogatással. Műsora komolyan ígérkezik, de unalmasság nélkül, s alkalmat nyújt arra, hogy megmutassa, hogy él még benne a magasabb rendü színjátszó stílus hagyománya. Néhány új darabot is ígér — ezekről persze most még nem lehet fogalmunk. A mit ígér, az jó, — csak jó legyen aztán az ígért beváltása is.

ATSUMI SHIBATO.

Elbeszélés. — Irta: Eugen von Binder-Kriegelstein.

Fordította: Zoltán Vilmos. (Vége.)

Tisztek gyalogszerrel és lóháton odarobogtak, halomra döntötték a körülállókat, karjuknál és kardszíjuknál fogva visszarántották a kozákokat... Hasztalan!... Ezek eszüket vesztették tombolásukban s jó öt percig tartott, míg a gomolyag megritkult annyira, hogy láthattuk, mi is történt tulajdonképen.

Az a két fehér kendő, melyet odakötöttek a japánok arca elé, immár nem volt egyéb két véres álaréznál.

A kozákok ökölcspapáikkal kására változtatták. De a vadak ordításán keresztül — minden halálgyötrelennel erősebben, harsogó kiáltással átremegve a világon s megdöbbenést kelteve tört elő a vérből a szó: «Éljen a mi mikádónk! Te érted, mikádó, szívesen halunk meg!» — orosz nyelven az egyik czölöpről, s «tenno heika banzai» a másiktól.

«Éljen a mi mikádónk! Túlharsogta az ezernyi haragvó és kérdő hang tompa moráját — tovább hangzott a síkságon és hegyeken, a völgyeken, folyókon és tengereken át — végiggördült a földön s az a sok ezer ember, a ki ott állt, elsápadt.

A golgotai sikoly volt ez. Ezren és ezren hallották ott Gunemlinban s ezernek és ezernek ott fog csengeni halála órájáig a filében és szívében.

Emlékeztek-e rá valamennyien, a kik ott voltak?

Ne mondjátok, hogy nem!... Ne hazudjatok! Mert ki merné mondani, hogy nem igaz? És az a szurtos kantinos, az a rongyos csirkefogó és csalo, a ki néhány lépésnyire állt mögöttem s kinek ajkán hirtelen és öntudatlanul kisiklott: «Micsoda barmok vagyunk mi!...» Oh, azóta csaknem nagybecsültem ez önvalomásért... és ti többien, ti ezren, a kik elsápadtatok... Ugyan miért? Bizonyára azért, mert végignéztétek a legkimondhatatlanabb

gyalázatot, mely ellen fellázad a természet rendje, melyet nem szabad elkövetni, ha azt akarjuk, hogy a világ törvényei fel ne boruljanak s a becsületben és lovagiasságban való hitre ne kelljen ráköpni.

A hadnagy minden további parancs bevárása nélkül tüzet vezényelt. A két hang még kiáltás közben hirtelen elhalt, a két test önmagában összeomlott, a tömeg egyetlen, egységes lélegzetvétellel magabaszivta a megváltás érzetét. A tábornok dühöngött.

Az orvos megvizsgálta a kivégzetteket. Shibato még életjelet adott.

«Ura kellene tüzeln — vélte a hadnagy felé fordulva az orvos.

A hadnagy a tábornoktól várt parancsot, de az öreg úr habozott; nem igen látta be, hogy mire volna jó a sortűz megismétlése. Rövid megfontolás után megvető kézmozdulattal és buzdító hangon megszólalt:

«Vigye az ördög! Nos, hát rajta! Lőjjetek még egyszer!»

Nyomban eldőrdült a második sortűz. Mindennek vége volt.

«Nos, igen, most hát akaszszuk fel a kinézer urat!...»

A tábornok előrehajolt a nyeregben s a gyönyörködő rosszindulat tekintetével szemlélte a szurtos férget. Az ostoba kuli, kibén az imént végignézett jelenet mégis csak felkeltette a közvetlen életveszedelem homályos sejtelmét, tiltakozni akart ily gyalázatos bánásmód ellen s józ mosolylyal kifejezést adott annak a véleményének, hogy épen elég messze mentek el a vele fizött tréfával, most már adják meg neki a huszonöt rubeljét és hagyják futni. A harmadik czölöp hiánya megerősítette abban a fellevesében, hogy róla nem történt gondoskodás.

Am máris kötelet vetettek át a keresztgerendán és John belátta, hogy a dolog komolyra fordult. Stoikus nyugalommal belenyugodott. A kozákok egy főhadnagya nem engedte elvitatni magától azt a megtiszteltetést, hogy ő kösse fel a kultat. Felmászott a keresztgerendára,

a khinainak, a kit magasra emeltek, nyakába vetette a hurkot, aztán leugrott a földre. A mi most következett, az még a viharedzett idegeket is próbára tette.

A hurok túlságosan laza volt s csomója feltolódott a tarkóra, úgy hogy a khinai csak a gégéjével, de nem a nyakánál fogva volt felakasztva. Hőrgött és semmi áron sem akart felhagyni a horgással. Ez már egy negyedórát tartott, senki sem akart többé hozzányulni — még a legdurvábbak is érezték, hogy idegeik csödöt mondanak.

Báró Budberg jelentette a tábornoknak, hogy ez így nem mehet tovább. A kozáktiszt mitem ért az akasztáshoz. Vagy vegyék le a khinait és kössék fel még egyszer szabályszerűen, vagy pedig egy katona löjje keresztül a szívet. Ha ezt nem engedi meg a szabályzat, majd megteszi tiszt revolverével ő, az orvos.

A tábornok egyike volt ama kevés nézőnek, a kik örömeiket lelték e szörnyűségekben. Kitérő választ adott. Kétszeri akasztás nincs. Ha azt az embert leveszik a bitófáról, az egyértelmű a megkegyelmezéssel — noha erre nézve sincs határozott szabály. Megkegyelmezni pedig neki — a tábornoknak — nincs joga. A khinait kötélt általi halálra ítélték — tehát agyonlőni nem szabad.

Még egy negyedóra telt el s most a tömeg zúgolódní kezdett. A legdurvább és legkétségbeesettebb lelkekben is derengeni kezdett végre az emberi érzés egy szikrája.

Báró Budberg nem bírta ki tovább. Sebészeti műszertáskáját előszedvén zsebéből, kurtán odaszólt a tábornoknak:

«Jelentem exzellenziádnak, hogy a felelősséget vállalom.

Aztán a kuli mindkét esuklóján átmetszette az ütőereket. Öt perc múlva megszűnt a horgás és a vér esobogása.

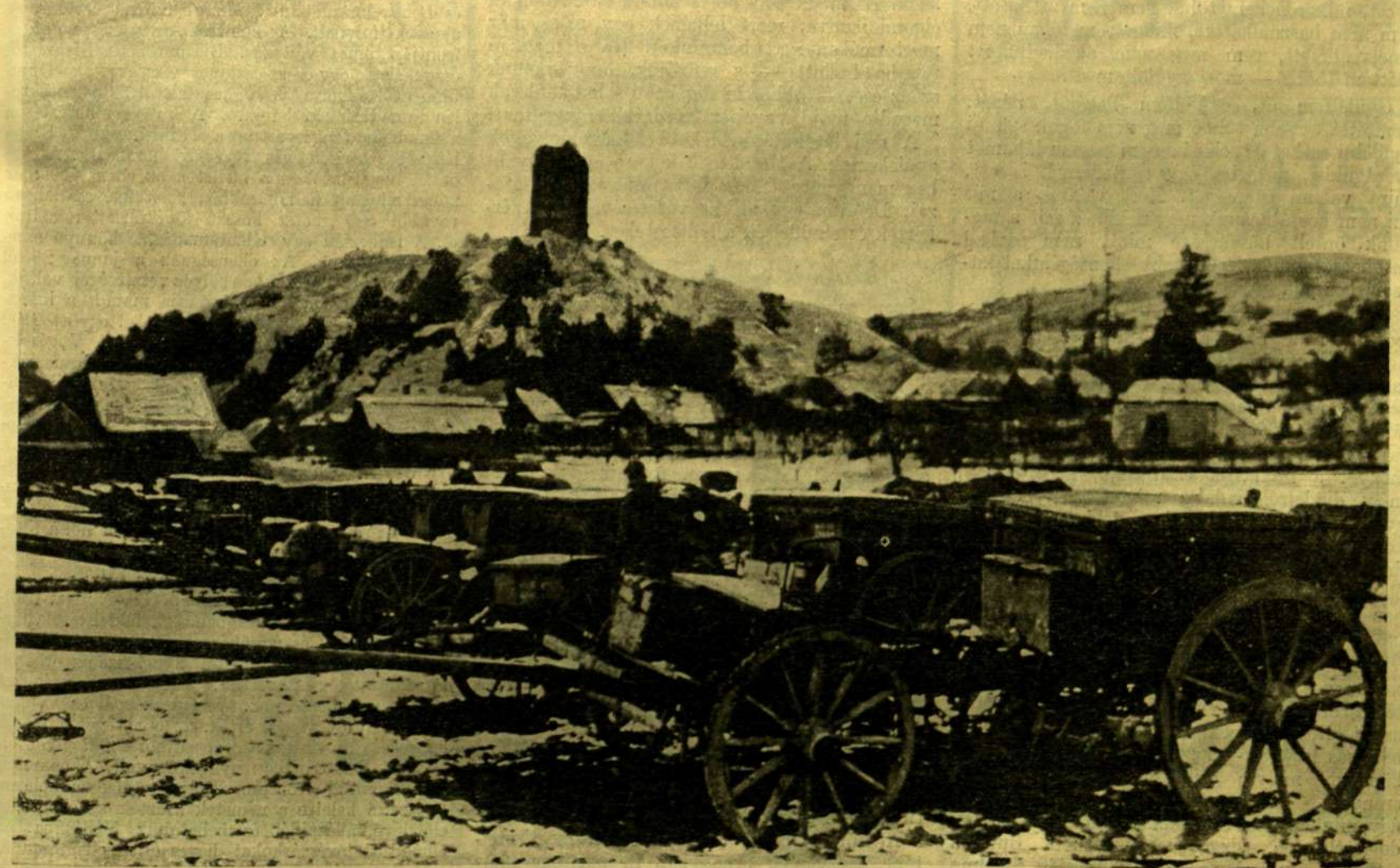
A tömeg elszéledt. Egy óra múlva már csak magunk voltunk a völgyteknőben. Ott ültünk a kemenczék falán s némán szívtuk cigarettainkat. Csak egy izben szólt meg Budberg:

«Ha így látná őt az édesanyja!

HUSZÁRTREN.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL. — Balogh Rudolf, a harcztérre kiküldött munkatársunk félfotója.

MUNICIÓS OSZLOP.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL. — Balogh Rudolf, a harcztérre kiküldött munkatársunk félfotója.

nagya, az északi harcztérén szerzett súlyos betegségében elhunyt. — **GAZDIK JÁNOS** vidékbeli tanító, a beszercezbányai 16. honvédegyalozred zászlósa az északi harcztérén 28 éves korában. — **SIROSS KAMIL**, Beszercezbánya város fiatal tisztviselője, a bosznia-hercegovinai 8. gyalogezred zászlósa. — **SIMON FERENCZ** okleveles jegyző, a 62. gyalogezred zászlósa, 80 éves korában, az északi harcztérén Chyrow mellett a Jankow-tetőn vívott ütközetben. — **MOLNÁR JÓZSEF**, a 44. gyalogezred 6. századának tizedese a Grafenorth melletti csatában hősi halált halt. — **FILLINGER PÁL** egyéves önkéntes alvadás a 16. tábori vadászszázalajban, Fillingert Károly székesfővárosi nyug. kereskedelmi iskolai igazgató fia, 21 éves korában a harcztérén szerzett tifuszbetegség következtében meghalt a galicziai wadovicei tábori kórházban. — **KACHELMANN OSZKÁR** gépészmérnök, gépgyáros és sörgyáros, Barsvármegyei törvényhatósági bizottsági tag a cs. és kir. 6. hegyi tüzérezred szakaszvezetője a déli harcztérén szerzett súlyos betegségében, Rumán a tábori kórházban, 33 éves korában.

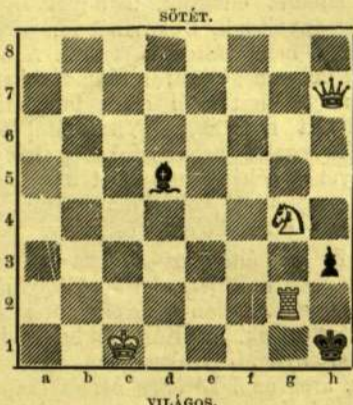
Elhunytak még a közelebbi napokban: **Zágoni Szabó Lajos** birtokos, Torda-aranyosvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, az alsójárai római katolikus egyházközség főgondnoka 78 éves korában, Alsójárai. — **BIRÓ IMRE** dunaföldvári plébános, 71 éves korában. — **STREICHER PÉTER**, az Aszódról elnevezett szentkereszt-i prépost, nyug. esperes, 70 éves korában. — **Nagyrevi Oszkár** Ferencz nyug. székesfővárosi iskolaigazgató 64 éves korában, Budapest. — **PACHER DONÁT**, a soproni bencés főgimnázium igazgatója és a soproni bencés székház házfőnöke, Balatonfüreden 62 éves korában. — **ZSIGMOND GYULA** nyug. községi jegyző Zomborban. — **FERTICH NÁNDOR** építész 58 éves korában, Budapest. — **Dr. Lázár György** a Dugonics társaság elnöke Szegeden. — **BRUOTH JÁNOS**, Breznóbánya város polgármestere. — **Csejthei Boróczy Elek** földbirtokos, 75 éves korában, Pozsonyban.

MAYER GYULÁNÉ szül. Szűts Olga, orsz. levéltári kez. főigazgató neje, 38 éves korában, Budapest. Tehetséges író volt. Baáry Elemér név alatt sok verse és novellája jelent meg a lapokban; lapunkban is. Tevékeny részt vett a budai jótékonyági és társadalmi mozgalmakban. Szilágyi Sándornak, a nagynevű történetírónak unokahuga volt. Férjén kívül anyja özv. Szűts Ferencz né sz. Alsópetőfalvi Pettkő Irén és nagyszámú rokonság gyászolja. — **ÖZV. SZILASSY SÁNDORNÉ**, Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő édesanyja, 88 éves

korában, Verebelyen. — **ÖZV. TAVASZY ENDRÉNÉ**, szül. Sártory Petronella 77 éves korában, Budapest. — **ÖZV. RADU JÁNOSNÉ**, szül. Major Pareszkava, Radu Demeter görög katolikus megyéspüspök édesanyja, 75 éves korában, Tompaházán. — **ÖZV. JÓTÓSI GERÉBY IMRÉNÉ**, szül. Bankós Katalin, Geréby Imre pestmegeyi főszolgabíró édesanyja, Budapest. 69 éves korában. — **ÖZV. HORÁNSZKY ISTVÁNNÉ** szül. Medvezky Antónia 75 éves korában, Szolnokon. — **GAGHY ESZTIKE**, Gaghy Dénes tanár és író, jelenleg honvédtüzér főhadnagy, kis leánya.

SAKKJÁTÉK.

2938. számú feladvány Dehle Ottó, Hamburg.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

A 2932. számú feladvány megfejtése Kujters L. A.-tól.

Világos. Sötét.	Világos. a. Sötét.
1. Bb3-a3 — Kd4-e5	1. — — — Kd4-e3
2. d3-d4 † stb.	2. Vb7-b2 stb.
b	
1. — — — c5-c4	1. — — — f4-f3
2. Vb7-b6 † stb.	2. Vb7-b2 † stb.
d	
1. — — — h5-h4	
2. Vb7-b2 † stb.	

A 2933. számú feladvány megfejtése Landesmann H.-tól.

Világos. Sötét.	Világos. a. Sötét.
1. Vd2-e3! d4xe3v.	1. — — — Vb1xf1
2. He5-b3! stb.	2. b4-b5 † stb.
b	
1. — — — Vb1xb4	1. — — — Vb1-d3
2. Ff1-g2 † stb.	2. He5xd3

d	e
1. — — — b6xc5	1. — — — b6-b5
2. Ff1-g2 † stb.	2. He5-b3 stb.
f	g
1. — — — F. t. sz.	1. — — — Hg6-f8
2. Ve3-d2 stb.	2. Ve3-e5 stb.

A 2934. számú feladvány megfejtése Marin V.-tól.

Világos. Sötét.	Világos. a. Sötét.
1. Vg2-f3 — e4xf3	1. — — — b5-b4
2. Be7-e2; stb.	2. Vf3-d3 † stb.
b	c
1. — — — Hg7-e8	1. — — — Hh5-g3
2. Be7-e6 stb.	2. Hg6-f4 stb.

Helyesen fejtették meg: A «Budapesti Sakk-kör» (Budapest). — Németh Péter (Csongor). — Hoffbauer Antal (Lipótvár). — Kintzig Róbert (Fakert). — Székely Jenő (Győr).

Szerkesztői üzenetek.

A háború. Fogyatékos készülség s az írói képesség teljes hiánya az okai, hogy nem közelítjük.

Nap. Inkább ötlet, mint egy dolognak mély, költői átélése, inkább irodalmi műveltség, mint eredeti költői egyéniség.

Régi pénzek. A háború. Mind a kettőnek, de kivált a másodiknak az alján van erős gondolat, — de a tökéletlen kifejező erő nem bírja emelni.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 1-ső számában megjelent képtalány megfejtése: **Nyiregyháza.**

Felelős szerkesztő: **Hoitsy Pál**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-utca 11.
Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Most jelent meg!

A FÉLKEZÜ EMBER KÖNYVE

IRTA GRÓF ZICHY GÉZA

Ára 2 K 80 f.

„Ez a könyv a szerencsétlenül járt embereket meg fogja vigasztalni!”

Báró dr. Eiselsberg A. tanár.

Kapható minden könyvkereskedésben.

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapest (IV., Egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A háború irodalma!

A Magyar Könyvtár ujdonságai.	Az Olesó Könyvtár ujdonságai.
AUSZTRIA ÉS MAGYARORSZÁG HADSEREGE Irta Pilch Jenő honvédtörnag.	I. VILMOS német császár és porosz királynak kilenczven válogatott írása. Fordította Supka Géza dr. A nagy német birodalom megalapításának érdekes dokumentumai I. Vilmos császár írásai. Ára 1 korona.
A MODERN HÁBORÚ ESZKÖZEI Irta Archibald Williams nyomán Sándor Szilárd.	NAGY PÉTER CZÁR Irta John L. Mottley. Fordította Herkner János. A modern Oroszország megalapítójának Péter csárnak életrajzát nyújtja a füzet, de egyben megismerteti az orosz nép lélektanával. Ára 60 fillér.
ZEPPELIN Irta dr. Mikes Lajos.	A VILÁGHÁBORÚ OKAI Irta Angyal Dávid egyet. tanár. Érdekes leírása a modern háború leg-félelmesebb eszközeinek. Ára 60 fillér.

ÉRTESETÉS!

Tudatjuk mindazokat, kik az olasz rendszerű énektanításban résztvenni kívántak és tul elfoglaltak miatt nem vehettek fel, hogy a bevonulások következtében egynehány lecke hely megüresedett. Kívánságra csoport-ünneleket (3 személy 1 óra) is vállalunk, melyre jelentkezhetnek naponta (kedd kivételével) d. e. 10-4-ig. Erzsébet-körút 41. Rossi Rosina operanékesnő, Erényi R. Antal énekmester.

Szakszerűen készített utazási felszerelések

bőröndök, fűzők, szekrény- és kalap-bőröndök, uzsakok, kofferok, táskák, megfizethető minőségben, előnyösen beszerzhetők az általános üzletekben.

HELLER bőrröndös
cégné
Budapest, IV., Róssuth Lajos-u. 21. (Astoria szálloda épületében)
A cég üzlete 20 évig Károly-köruton (Huszár-ház) volt.

IBACH
ZONGORÁK.
HECKENAST
GUSZTÁV
ZONGORATERMEI
BUDAPEST-GIZELLATÉR-2
ALAPITVA 1865-TELEFON 1-69

Saját érdekében
legyen egy kísérlet az új szob. amerikai impregnált **FÉMTISZÍTÓ KENDŐVEL.**
Elsőként: Bármely fémtárgy gyors és egyszerű kezeletlen hónapokig tartó féltésért szerez. Minden eddigi tűzvesztélyes folyékony fémtisztító helyett. Sohasem szárad ki, nem koplat, nem horzsol, olcsó és gazdaságos. 25 fill. 50 fill. és 1 kor. Mindenütt kapható. — Kereskedőjait keressen ingyen mintát.
FORAKTAR, FORSTNER, JOSEF GYÁR BUDAPEST, IV. KER., REALTANODA-UTCA 4. SZ.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

KÜZDELEM A LEVEGŐ MEGHÓDÍTÁSÁÉRT.

IRTA CHARLES C. TURNER.
FORDITOTTA FRÖHLICH KÁROLY.

Huszonkilencz rendkívül érdekesen megírt fejezetben tárgyalja a szerző korunk e legnagyobb problémáját, a levegő meghódítását. A légi járművek történetét, kísérleteit, diadalait mondja el mindenkihez szólnan. A könyv egyik aktuális fejezetének címe

HÁBORÚ A LEVEGŐBEN.

24 ábrával a szöveg közt és 24 képmelléklettel

Ára kötve 8 korona.

Megjelent az Ismeretterjesztő Könyvtárban. **Franklin-Társulat kiadása.**
Minden könyvkereskedésben kapható.

MAGYAR TÖRVÉNYEK
A Franklin-Társulat zsebkidásai.

Az új bélyeg- és illetéktörvény most jelent meg!

CIME:

A TÖRVÉNYKEZÉSI ILLETÉKEK

Jegyzetekkel ellátta
Dr. UJLAKI JÓZSEF
budapesti ügyvéd.

E munka arra szorítokzik, hogy az egyes szakaszoknál fel-tüntesse az új és a régi jog közötti eltéréseket. A könyv szerzője tartozkodik az elméleti fejtegetésektől és épen ezért könyvének nagy a gyakorlati értéke.

Ára kötve 1 korona 50 fillér.

Megrendelhető:
LAMPEL R. könyvkereskedése,
(Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.
Szerkesztő: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerű cikkeket ismert íróink írnak. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és az összes bérbeadó vadász-területek árverésének idejét közli.
A diszesen kiállított lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.
Mutatványszámot a kiadóhivatal szivesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

RENDELÉSNI SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

ZEPPELIN

a címe a Magyar Könyvtár legújabb füzetének.
Irtta: Dr. Mikes Lajos.
Ára 60 fillér.

Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál, Budapest, IV., Andrassy-út 21. szám és minden hazai könyvkereskedésben.

CORPUS JURIS HUNGARICI

(ALAPITOTTA dr. MÁRKUS DEZSŐ)

legújabb kötete most jelent meg!

1914. évi törvénycikkek

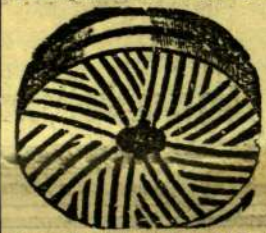
Jegyzetekkel ellátta: **Dr. TÉRFI GYULA** m. kir. igazságügyi min. tanácsos.
Kiadja a: **FRANKLIN-TÁRSULAT** magyar irod., intézet és könyvnyomda.

Kiegészítő kötete a milleniumi nagy Corpus Juris (Magyar Törvénytar) és a Hatályos Magyar Törvények gyűjteményeinek. Jegyzetekkel, utalásokkal és miniszteri indoklásokkal ellátva. A jegyzetekben a képviselőházi és főrendiházi tárgyalások anyaga fel van dolgozva.

Ára füzve 14 korona, félbörkötésben 17 korona.

Megrendelhető a **FRANKLIN-TÁRSULATNÁL** Budapest, IV., Egyetem-utca 4 és minden hazai könyvkereskedésben.

A sárospataki malomkö-gyár ajánlja: kitűnő hírnevű sárospataki KOVAMALOM-KÖVEIT.

Megrendelések elfogadhatók: A sárospataki kovamalomkö-gyárban. Sárospatak: Besztercei vasúti állomás. Ugyanonnán árjegyzék ingyen és bérmentve kapható. Mithogy nagyon sok más csokelyelbirtékű malomkö is sárospataki néven kerül forgalomba, ezelszerű vagy közvetlenül a gyárban, vagy megbízható czegek útján tenni a megrendeléseket különösen kiemelté-ven, hogy kovamalomköveink Sárospataki kovamalomkögyár-III. Sárospataki malomkögyár egytel-jezéssel vannak elátva.

7. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 14.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetéseken a postailag meg-
határozott viteldij is eszolandó.

JÓZSEF FŐHERCEG MAGYAR KATONÁI KÖZÖTT.

AZ ÉSZAKI HARCOZTÉRRŐL. — Jely Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

Költözködéskor nélkülözhetetlen a lakásbérleti szabályok ismerete!

LAKÁSBÉRLETI SZABÁLYOK

Összegejtötte és magyarázta

Dr. PONGRÁCZ JENŐ
budapesti ügyvéd.

Tartalmazza Budapest-székesfőváros lakásbérleti szabályrendeletének hiteles szövegét és magyarázatát. Illeték szabályokat. A kapuzárási, víz- és gázszabályokat. Teljes joggyakorlatot stb., stb.

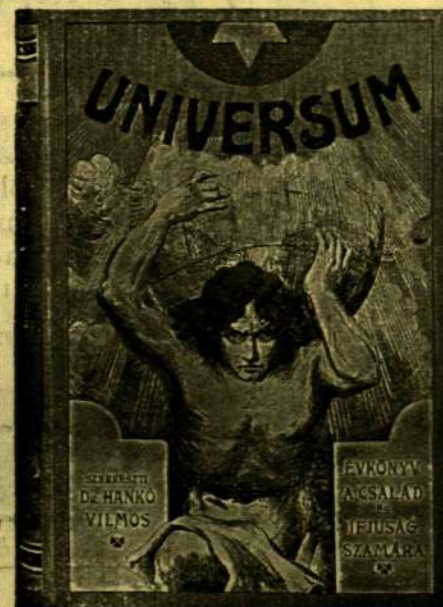
Harmadik teljesen átdolgozott kiadás.

Mindenütt kapható. Ára köve 3 K 20 fillér.

Megjelent a Magyar Törvények, Franklin-Társulat zsebkiadásának gyűjteményében.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál,
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

UNIVERSUM

Telafmányok, feltedezések, utazások, vadász-
kalandok, természetcsodák, hasznos tudni-
valók, mulattató és tanulságos kísérletek.

Évkönyv
a család és ifjuság számára.

Szerkeszti

HANKÓ VILMOS dr.

Számos képpel.

Megjelent öt kötet, ára kötetenként díszes
kötésben 8 korona 50 fillér.

Megrendelhető:

Méhner Vilmos-féle könyvkiadóhivatalban (Franklin-Társulat)
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.